

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/116/2012
Identifikačné číslo spisu:	7011200055
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7011200055.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa S.. E.S., narodeného XX. B. XXXX, bytom E., L. ul. č. X, proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. mája 2012, č.k. 5Sd/6/2011-57, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. mája 2012, č.k. 5Sd/6/2011-57, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 29. mája 2012, č.k. 5Sd/6/2011-57, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie z 24. novembra 2010 v spojení s rozhodnutiami z 9. februára 2011, 15. februára 2011 a z 15. marca 2011, všetky číslo XXX XXX XXXX X, ktorými odporkyňa podľa § 65, § 112 ods. 1a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 219,10 € mesačne s účinnosťou od 15. augusta 2010 a v sume 223,10 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2011.

Súd prvého stupňa zistil, že odporkyňa dostatočne zistila skutkový stav a na jeho základe správne rozhodla. Z rozpisu zúčtovania platieb z 10. januára 2012 vyplýva podľa jeho záverov, že navrhovateľ ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok nezaplatil poistné za obdobie od decembra 1993 do decembra 2000 (vrátane). Platby, ktoré navrhovateľ zaplatil v roku 1993 boli započítané na dlžné poistné za jednotlivé obdobia od mája 1990 až do novembra 1993. Súd prvého stupňa poukázal na znenie § 8 ods. 1 písm. g), § 145c ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 72 ods. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), z ktorých vyplýva, že činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“) v období od 1. mája 1990 do 31. decembra 1995, bolo možné považovať za zamestnanie len, ak sa zaplatilo poistné za celú dobu trvania zabezpečenia. Dlžné poistné za obdobie časti januára 1992, za obdobie február až december 1992, doplatok za november 1993, december 1993,

január 1994 až február 2000 nevymohla odporkyňa ani v exekučnom konaní. Krajský súd nepokladal za dôvodnú námietku navrhovateľa, že ak bolo exekučné konanie ukončené a rozhodnutie krajského súdu o rozdelení výťažku nadobudlo právoplatnosť, je treba považovať podmienku započítania obdobia dôchodkového poistenia a dôchodkového nároku za splnenú. Krajský súd tiež nezohľadnil navrhovateľom objektivizované neplatenie poistného z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a neschopnosti podnikat'.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP krajský súd tak, že neúspešnému navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že krajský súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, keď preskúmané rozhodnutia odporkyne pokladal za zákonné. Uviedol, že poistné, ktoré bolo predmetom exekučného konania, bolo nevymáhateľné, lebo výška jeho majetku nestačila ani na úhradu trov exekúcie. Ďalej uviedol, že právoplatnosťou rozhodnutia krajského súdu v exekučnom konaní bola splnená podmienka započítania obdobia dôchodkového poistenia a dôchodkového nároku od decembra 1993 do decembra 2000 v súlade s § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutia odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že podmienkou hodnotenia obdobia SZČO ako doby zamestnania, je zaplatenie poistného. Pri oneskorenom zaplatení sa doba poistenia zohľadní až odo dňa zaplatenia poistného. Navrhovateľ nezaplatil poistné na dôchodkové poistenie tak, aby mu mohlo byť zhodnotené obdobie výkonu SZČO.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 145c ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) na vznik nároku na dôchodok a jeho výšku sa z doby účasti na dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činné osoby hodnotí ako zamestnanie len doba účasti na dôchodkovom zabezpečení, za ktorú samostatne zárobkovo činná osoba zaplatila poistné na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu (zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 374/1994 Z.z.).

Podľa § 145c ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení ak samostatne zárobkovo činná osoba nezaplatila za dobu účasti na dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činné osoby poistné na dôchodkové zabezpečenie do dňa, od ktorého sa priznáva dôchodok, hodnotí sa doba účasti na dôchodkovom zabezpečení, za ktorú nebolo zaplatené poistné na dôchodkové zabezpečenie, ako zamestnanie až odo dňa zaplatenia poistného na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu (zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 374/1994 Z.z.).

Podľa § 62 ods. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 149/1988 Zb.“), samostatne zárobkovo činné osoby sú v kalendárnom mesiaci zúčastnené na nemocenskom a dôchodkovom zabezpečení, pokiaľ zaplatili za tento mesiac poistné. Zabezpečenie vzniká dňom, ktorý samostatne zárobkovo činná osoba uviedla na prihláške ako deň začatia činnosti, najskôr však dňom, od ktorého je oprávnená vykonávať svoju činnosť, a zaniká dňom, ktorý uviedla na odhláške, najneskôr však dňom zániku oprávnenia ods. 2).

Podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274, neustanovuje inak.

Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Navrhovateľ podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení splnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok, dovŕšením dôchodkového veku 62 rokov, 15. augusta 2010.

V prejednávanej veci navrhovateľ žiadosťou z 8. novembra 2010 požiadal o starobný dôchodok od 15. augusta 2010.

Odporkyňa preskúmanými rozhodnutiami priznala navrhovateľovi starobný dôchodok od 15. augusta

2010 v sume 219 € mesačne, a po zákonnom zvýšení podľa § 82 zákona o sociálnom poistení od 1. januára 2011, v sume 223,10 € mesačne. Pre nárok na starobný dôchodok nezhodnotila obdobia dôchodkového poistenia od 1. decembra 1993 do 31. decembra 2000, kedy bol navrhovateľ osobou samostatne zárobkovo činnou, ale za uvedené obdobie poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie nezaplatil.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ bol SZČO v čase od 2. apríla 1993 do 31. decembra 2000. Od 1. januára 2001 bol odhlásený z poistenia a tým mu zanikla povinnosť od uvedeného dňa platiť poistné.

Navrhovateľ poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zaplatil len za obdobie do decembra 1993.

Celá doba výkonu samostatnej zárobkovej činnosti sa musí hodnotiť podľa zákonných podmienok platných v čase, keď sa samostatná zárobková činnosť vykonávala.

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že obdobie, za ktoré nezaplatil poistné, je treba započítať do obdobia dôchodkového poistenia z dôvodu schváleného rozvrhu výťažku z dražby právoplatným rozhodnutím súdu (8. júna 2010).

Podmienku preukázanej doby zamestnania, rozhodnej pre vznik nároku na dôchodok, bolo potrebné posudzovať podľa § 72 ods. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení platnom do 1. januára 1996, podľa ktorého na činnosť samostatne zárobkovo činných osôb sa prihládne ako na dobu zamestnania, ak sa zaplatilo poistné za celú dobu trvania zabezpečenia; ak sa poistné za túto dobu nezaplatilo do dňa, od ktorého sa priznáva alebo zvyšuje dôchodok, prihládne sa na ňu ako na dobu zamestnania až odo dňa zaplatenia poistného.

Zákonom č. 308/1995 Z.z s účinnosťou od 1. januára 1996 došlo k zrušeniu ustanovenia § 72 vyhlášky č. 123/1990 Zb. Až odo dňa účinnosti tohto právneho predpisu sa na posudzovanie podmienok, rozhodujúcich pre vznik a zánik účasti na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb samostatne zárobkovo činných osôb použijú ustanovenia § 145a - § 145c zákona o sociálnom zabezpečení.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že navrhovateľovi nebolo možné započítať dobu vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti za čas od 1. decembra 1993 do 31. decembra 2000, pretože nemal zaplatené poistné za celé obdobie, v ktorom takúto činnosť vykonával. Právne predpisy, platné v čase jej vykonávania tejto činnosti, započítanie neumožňovali, ak nebolo zaplatené poistné za celú dobu vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti.

Znamená to, že obdobie samostatnej zárobkovej činnosti možno navrhovateľovi za čas od 1. decembra 1993 do 31. decembra 2000 hodnotiť len vtedy, ak bolo zaplatené poistné za celú dobu vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, ako to zodpovedá vtedy platnému § 72 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb., a za celú dobu trvania povinnosti platiť poistné, tak ako to vyplýva z § 146b zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 578/1991 Zb.

Námietka navrhovateľa na započítanie obdobia dôchodkového poistenia z dôvodu právoplatne skončeného exekučného konania preto nezodpovedá zákonu.

Odvolací súd poznamenáva, že v tomto konaní nebola predmetom sporu skutočnosť, či navrhovateľ bol vôbec povinný platiť poistné za celé obdobie, v ktorom bol samostatne zárobkovo činnou osobou (§ 6a ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení). Obsah jeho podaní naznačuje, že z dôvodu zlého zdravotného stavu túto činnosť nemohol vykonávať. Táto skutočnosť však mala byť predmetom konania v právnej veci, týkajúcej sa rozhodnutí odporkyne o povinnosti zaplatiť dlžné poistné a penále.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil vecne správny.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

V prejednávanej veci žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, preto v odvolacom konaní nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.